

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

NUOMONĖS

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS
PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonė dėl Belgijos Karalystės, Bulgarijos Respublikos, Estijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Prancūzijos Respublikos, Italijos Respublikos, Vengrijos Respublikos, Lenkijos Respublikos, Portugalijos Respublikos, Rumunijos, Suomijos Respublikos ir Švedijos Karalystės iniciatyvos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos apsaugos orderio, ir dėl Belgijos Karalystės, Bulgarijos Respublikos, Estijos Respublikos, Ispanijos Karalystės, Austrijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Švedijos Karalystės iniciatyvos dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose

(2010/C 355/01)

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS,

PRIĖMĖ ŠIĄ NUOMONĘ:

atsižvelgdamas į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 16 straipsnį,

atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją, ypač į jos 8 straipsnį,

atsižvelgdamas į 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ⁽¹⁾,

atsižvelgdamas į 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001 dėl asmens apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo, ypač į jo 41 straipsnį ⁽²⁾,

atsižvelgdamas į 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos ⁽³⁾,

I. ĮVADAS

1. Pastaraisiais metais vis labiau stengiamasi gerinti teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Šioje temoje, kuri Stokholmo programoje ⁽⁴⁾ dabar yra svarbiausia, daugiausia aptariamas itin opus asmens duomenų klausimas ir poveikis, kurį atitinkamas duomenų tvarkymas gali turėti duomenų subjektams.
2. Dėl šių priežasčių Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas (EDAPP) į šią temą ⁽⁵⁾ atkreipė ypatingą dėmesį ir ketina šioje nuomonėje dar kartą pabrėžti, kad reikia saugoti pagrindines teises – laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės (LSTE) pagrindą, kaip išdėstyta Stokholmo programoje.
3. Šia nuomone reaguojama į dvi keleto valstybių narių iniciatyvas dėl direktyvos, kaip numatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 76 straipsnyje:

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

⁽²⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

⁽³⁾ OL L 350, 2008 12 30, p. 60.

⁽⁴⁾ Europos Vadovų Taryba, Stokholmo programa – atvira ir saugi Europa piliečių labui ir saugumui (2010/C 115/01), 3 skyrius, „Palengvinti piliečių gyvenimą: teisės ir teisingumo Europa“ (OL C 115, 2010 5 4, p. 1); taip pat žr. EDAPP nuomonę dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (OL C 276, 2009 11 17, p. 8).

⁽⁵⁾ EDAPP pastaraisiais metais priėmė daug nuomonių ir pastabų dėl iniciatyvų laisvės, saugumo ir teisingumo srityje, jas visas galima rasti EDAPP interneto svetainėje.

- a) 12 valstybių narių iniciatyvą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos apsaugos orderio („EPO iniciatyvą“), pateiktą 2010 m. sausio mėn. ⁽⁶⁾, ir
- b) 7 valstybių narių iniciatyvą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose („EIO iniciatyvą“), pateiktą 2010 m. balandžio mėn. ⁽⁷⁾.
4. Konsultuoti šių iniciatyvų klausimais – EDAPP kompetencijai priklausanti funkcija, jam pavesta Reglamento (EB) Nr. 45/2001 41 straipsnyje, kuriame nurodyta, kad jis turi konsultuoti ES institucijas ir įstaigas visais asmens duomenų tvarkymo klausimais. Todėl šioje nuomonėje pateikiama pastabų dėl iniciatyvų aspektų, susijusių su asmens duomenų apsauga. Kadangi EDAPP neatsiūsta nė vieno prašymo konsultuoti, ši nuomonė skelbiama jo paties iniciatyva ⁽⁸⁾.
5. EDAPP primena, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 28 straipsnio 2 dalį Komisija privalo konsultuotis su EDAPP priimdama teisės akto pasiūlymą, susijusį su asmens teisių ir laisvių apsauga tvarkant asmens duomenis. Valstybių narių iniciatyvos atveju ši pareiga netaikoma *strictu sensu*. Vis dėlto nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo įprasta teisėkūros procedūra taikoma ir policijos bei teismo bendradarbiavimo srityje, o SESV 76 straipsnyje numatyta tik viena konkreči išimtis – ketvirtadalis valstybių narių gali imtis iniciatyvos dėl ES priemonių. Remiantis Lisabonos sutartimi, šios iniciatyvos kuo labiau derinamos su Komisijos pasiūlymais ir, kai įmanoma, turėtų būti taikomos procedūrinės garantijos. Būtent todėl prie šių pateiktų iniciatyvų pridedamas poveikio vertinimas.
6. Šiomis aplinkybėmis EDAPP ne tik apgailestauja, kad su juo nebuvo konsultuojamasi skelbiant iniciatyvas, bet ir rekomenduoja Tarybai nustatyti procedūrą, pagal kurią vyks konsultacijos su EDAPP, jeigu valstybių narių pateikta iniciatyva bus susijusi su asmens duomenų tvarkymu.
7. Nors šių abiejų iniciatyvų tikslai skirtingi – t. y. gerinti nukentėjusiųjų apsaugą ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose renkant įrodymus keliose valstybėse, jos turi svarbių panašumų:
- a) abi jos grindžiamos abipusiu nuosprendžių ir teismo sprendimų pripažinimu ⁽⁹⁾;
- b) jos įtvirtintos Stokholmo programoje ⁽¹⁰⁾; ir
- c) jose numatytas valstybių narių keitimasis asmens duomenimis (žr. 10 ir 13 punktus ir II.4 skirsnį).
- Dėl šių priežasčių EDAPP mano, kad tikslinga jas nagrinėti kartu.
8. Taip pat reikėtų paminėti, kad Europos Komisija neseniai irgi sprendė įrodymų rinkimo siekiant juos pateikti kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms klausimą (tai – konkreči EIO iniciatyvos tema). Iš tikrųjų, 2009 m. pabaigoje paskelbta žalioji knyga ⁽¹¹⁾, dėl kurios konsultavimosi etapas jau baigtas ⁽¹²⁾, Komisijai siekiant (tokia išvada daroma iš „Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų plano“ ⁽¹³⁾) 2011 m. pateikti teisės akto pasiūlymą, kuriuo būtų įtvirtinta visapusiška įrodymų klausimų sprendimo baudžiamosiose bylose tvarka, grindžiama abipusio pripažinimo principu ir apimanti visų tipų įrodymus ⁽¹⁴⁾.

⁽⁶⁾ OL C 69, 2010 3 18, p. 5.

⁽⁷⁾ OL C 165, 2010 6 24, p. 22.

⁽⁸⁾ Praeityje EDAPP irgi priimdavo nuomones dėl valstybių narių iniciatyvų. Žr., pvz., 2007 m. balandžio 4 d. EDAPP nuomonę dėl 15 valstybių narių iniciatyvos siekiant priimti Tarybos sprendimą dėl tarpvalstybinio bendradarbiavimo gerinimo, visų pirma kovos su terorizmu ir tarpvalstybinio nusikalstamumu srityje (OL C 169, 2007 7 21, p. 2) ir 2008 m. balandžio 25 d. EDAPP nuomonę dėl 14 valstybių narių iniciatyvos, kuria siekiama priimti Tarybos sprendimą dėl Eurojusto stiprinimo, iš dalies keičiantį Sprendimą 2002/187/TVR (OL C 310, 2008 12 5, p. 1).

⁽⁹⁾ Šis principas, nustatytas Vienos veiksmų plane (Tarybos ir Komisijos veiksmų plane, kaip geriausiai įgyvendinti Amsterdamo sutarties nuostatas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės. 1998 m. gruodžio 3 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos patvirtintas tekstas (OL C 19, 1999 1 23, p. 1), 45 punkto f papunktis), aiškiai suformuluotas 1999 m. spalio 15–16 d. Taperės Europos Vadovų Tarybos išvadų 33 ir 35–37 punktuose.

⁽¹⁰⁾ Trečioji iniciatyva (dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl teisių į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese, 2010 m. sausio 22 d., 2010/0801) tokios pat kilmės, bet čia į ją neatsižvelgta, nes ji nesusijusi su asmens duomenų apsaugos klausimais. Ta pačia tema taip pat žr. Pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl teisės į vertimą žodžiu ir raštu baudžiamajame procese, 2010 3 9, COM(2010) 82 galutinis.

⁽¹¹⁾ Žalioji knyga dėl vienos valstybės narės įrodymų baudžiamosiose bylose perdavimo kitai valstybei narei ir jų priimtintumo užtikrinimo, COM(2009) 624 galutinis, 2009 11 11.

⁽¹²⁾ Europos Komisija svarsto įvairius, kartais prieštarigus atsakymus, jie pateikiami interneto svetainėje http://ec.europa.eu/justice_home/news/consulting_public/news_consulting_0004_en.htm

⁽¹³⁾ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos piliečiams. Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas, Briuselis, 2010 4 20, COM (2010) 171 galutinis, p. 18.

⁽¹⁴⁾ Kol kas neaišku, kaip ši priemonė, jeigu ji bus parengta, bus susijusi su EIO iniciatyva.

II. TEISMINIS BENDRADARBIAVIMAS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE IR ASMENS DUOMENŲ TVARKYMAS EPO IR EIO INICIATYVŲ ASPEKTAIS

II.1. Inicijatyvų aplinkybės

9. Minėtos iniciatyvos atitinka pastarųjų kelerių metų ES veiksmų LSTE srityje tendenciją. Nuo 2001 m. rugsėjo mėn. dėl informacinių ir ryšių technologijų (IRT) tendencijų ir priėmus tam tikras teisinės ES priemones gerokai padaugėjo keitimasi informacija Europos Sąjungoje (ir su trečiosiomis šalimis) atvejų. EPO ir EIO iniciatyvomis irgi siekiama pagerinti keitimąsi su fiziniiais asmenimis susijusia informacija laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje.

II.2. EPO iniciatyva

10. EPO iniciatyvoje, grindžiamoje SESV 82 straipsnio 1 dalies d punktu, daugiausia dėmesio skiriama nusikalstamų veiksmų aukų, ypač moterų, apsaugai ir siekiama joms užtikrinti veiksmingą apsaugą Europos Sąjungoje. Siekiant šio tikslo pagal EPO iniciatyvą leidžiama jos 2 straipsnio 2 dalyje išvardytas ir pagal vienos valstybės narės („išduodančiosios valstybės“) priimtą įstatymą patvirtintas apsaugos priemonės taikyti kitoje valstybėje narėje, į kurią persikelia saugomasis asmuo („vykdančiojoje valstybėje“), ir nukentėjusysis neprivalo pradėti naujų procedūrų ar iš naujo pateikti kokių nors įrodymų vykdančiojoje valstybėje.

11. Todėl pavojų keliančiam asmeniui nukentėjusiojo prašymu nustatytomis apsaugos priemonėmis siekiama apsaugoti nukentėjusiojo gyvybę, fizinį ir psichologinį neliečiamumą, laisvę ar lytinį neliečiamumą Europos Sąjungoje nepaisant valstybių sienų ir stengiamasi užkirsti kelią naujiems nusikaltimams to paties nukentėjusiojo atžvilgiu.

12. Europos apsaugos orderį nukentėjusiojo prašymu turėtų išduoti „išduodančiosios valstybės (narės)“ teisminė (arba jai tapati) institucija. Procesą sudaro šie etapai:

a) „išduodančioji valstybė“ pateikia prašymą taikyti Europos apsaugos orderį;

b) gavusi Europos apsaugos orderį, „vykdančioji valstybė“ pagal savo vidaus teisės aktus priima sprendimą atitinkamam asmeniui toliau taikyti apsaugą.

13. Šiam tikslui pasiekti turi būti parengtos administracinės priemonės. Jomis iš dalies bus galima sureguliuoti „išduo-

dančiųjų“ ir „vykdančiųjų“ valstybių narių keitimąsi asmenine informacija, susijusia su atitinkamu asmeniu („nukentėjusiuoju“) ir pavojų keliančiu asmeniui. Keitimasis asmens duomenimis numatytas šiose nuostatose:

a) 6 straipsnyje numatyta, kad pačiame Europos apsaugos orderyje yra daug asmeninės informacijos elementų, kaip nurodyta a, e, f, g ir h punktuose ir I priede;

b) 8 straipsnio 1 dalyje, kur įtvirtintos vykdančiosios valstybės kompetentingos institucijos pareigos, reikalaujama tvarkyti asmens duomenis, ypač pranešti apie bet kokią apsaugos priemonės pažeidimą (8 straipsnio 1 dalies d punktas ir II priedas);

c) nustatant vykdančiosios ir išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos prievoles, kai apsaugos orderis ir (arba) apsaugos priemonės keičiamos, baigia galioti arba atšaukiamos (14 straipsnis).

14. Pirmesnėje dalyje pateikta informacija akivaizdžiai patenka į asmens duomenų sritį, duomenų apsaugos teisės aktuose plačiai apibrėžtą kaip „bet kokios rūšies informacija, susijusi su fiziniu asmeniu, kurio tapatybė yra nustatyta arba gali būti nustatyta“⁽¹⁵⁾ ir papildomai išaiškintą pagal 29 straipsnį įsteigtos darbo grupės. EPO iniciatyvoje reglamentuojama informacija apie asmenį (nukentėjusįjį arba pavojų keliantį asmenį) arba informacija, kuri naudojama arba veikiausiai bus naudojama siekiant asmenį (ypač pavojų keliantį asmenį) įvertinti, tam tikru būdu su juo elgtis arba daryti įtaką jo statusui⁽¹⁶⁾.

II.3. EIO iniciatyva

15. Pagal EIO iniciatyvą, grindžiamą SESV 82 straipsnio 1 dalies a punktu, valstybės narės privalo rinkti, saugoti ir perduoti įrodymus, net jeigu tai dar nenumatyta nacionalinėje jurisdikcijoje. Ši iniciatyva pranoksta prieinamumo

⁽¹⁵⁾ Žr. Tarybos pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdant policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos 2 straipsnio a punktą, Direktyvos 95/46/EB 2 straipsnio a punktą ir Reglamento (EB) Nr. 45/2001 2 straipsnio a punktą.

⁽¹⁶⁾ Žr. Duomenų apsaugos darbo grupės nuomonės 4/2007 dėl asmens duomenų sąvokos, WP 136, priimtos 2007 m. birželio 20 d., p. 10, 29 straipsnį.

principą, 2004 m. Hagos programoje pateiktą kaip novatorišką požiūrį į tarpvalstybinį keitimąsi teisėsaugos informacija⁽¹⁷⁾. Ji pranoksta ir 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/978/TVR dėl Europos įrodymų orderio, taikytiną tik konkrečioms jau egzistuojantiems įrodymams⁽¹⁸⁾.

16. Europos tyrimo orderį ketinama išduoti norint, kad vykdančiojoje valstybėje būtų atlikta viena arba daugiau konkrečių tyrimo priemonių siekiant surinkti įrodymų (kurie orderį išduodant gali ir neegzistuoti) ir juos perduoti (12 straipsnis). Jis taikomas beveik visoms tyrimo priemonėms (žr. iniciatyvos 6 ir 7 konstatuojamąsias dalis).
17. EIO iniciatyvos tikslas – sukurti vieną bendrą veiksmingą ir lanksčią priemonę, kurią taikant baudžiamajame procese būtų galima gauti įrodymų, esančių kitoje valstybėje narėje, užuot taikius sudėtingesnę dabartinę teisminių institucijų naudojamą teisinę priemonę (grindžiamą abipuse teisine pagalba ir abipusiu pripažinimu)⁽¹⁹⁾.
18. Žinoma, pagal Europos tyrimo orderį surinktuose įrodymuose (taip pat žr. iniciatyvos A priedą) gali būti asmens duomenų, jų gali būti ir informacijoje apie banko sąskaitas (23 straipsnis), banko operacijas (24 straipsnis) ir banko operacijų stebėjimą (25 straipsnis) arba šie įrodymai gali apimti asmens duomenų perdavimą (pvz., vaizdo ar telefoninės konferencijos atveju, kaip išdėstyta 21 ir 22 straipsniuose).
19. Dėl šių priežasčių EIO iniciatyva turi didelį poveikį teisei į asmens duomenų apsaugą. Atsižvelgdamas į tai, kad Pamatinio sprendimo 2008/978/TVR įgyvendinimo terminas dar nesibaigė (ir todėl sunku įvertinti priemonės veiksmingumą ir papildomų teisinių priemonių poreikį)⁽²⁰⁾, EDAPP taip

pat primena, kad reikia nuolat tikrinti, ar patvirtintos teisinės LSTE priemonės yra veiksmingos ir proporcingos duomenų apsaugos principų požiūriu⁽²¹⁾. Todėl EDAPP rekomenduoja į EIO iniciatyvą įtraukti vertinimo nuostatą, kuria remiantis valstybės narės privalėtų reguliariai pranešti apie priemonės taikymą, o Komisija privalėtų šias ataskaitas apibendrinti ir taikytiniais atvejais skelbti atitinkamus pakeitimų pasiūlymus.

II.4. EPO ir EIO iniciatyvose numatytų asmens duomenų tvarkymas

20. Kaip pirmiau paaiškinta 13, 14 ir 18 punktuose, akivaizdu, kad pagal siūlomas direktyvas asmens duomenis tvarkys ir jais keisis įvairių valstybių narių kompetentingos institucijos. Šiomis aplinkybėmis duomenų subjektas gali naudotis pagrindine teise į duomenų apsaugą, pripažįstama SESV 16 straipsnyje ir ES pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnyje.
21. Nepaisant to, prie EPO iniciatyvos pridėtame „Išsamiam pareiškime“ prognozuojama „pagrindinių teisių pažeidimo rizika“ nurodyta kaip „0“ (nulinė)⁽²²⁾, o poveikio analizėje, pateiktoje prie EPO iniciatyvos pridėtame „Išsamiam pareiškime“, į duomenų apsaugos klausimus neatsižvelgiama⁽²³⁾.
22. EDAPP apgailestauja dėl šių išvadų ir pabrėžia, kokia svarbi duomenų apsauga konkrečiomis aplinkybėmis, kai tvarkomi asmens duomenys:
- plačioje teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje;
  - duomenys dažnai būna opaus pobūdžio ir juos paprastai gauna policija ir teisminės institucijos, atlikdamos tyrimą;
  - kai galimas duomenų turinys, ypač EIO iniciatyvos aspektu, būtų taikytinas bet kokiems įrodymams; ir

⁽¹⁷⁾ Hagos programos „Laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje“ 2.1 punkte įtvirtintas principas reiškia, „kad Sąjungoje vienos valstybės narės teisėsaugos pareigūnas, kuriam informacija reikalinga pareigoms vykdyti, gali gauti ją iš kitos valstybės narės, ir kitos valstybės narės teisėsaugos institucija, turinti tokią informaciją, suteikia ją minėtam tikslui, atsižvelgdama į toje valstybėje vykstančių tyrimų poreikį“. Šiuo klausimu žr. EDAPP nuomonę dėl Pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keitimosi informacija pagal prieinamumo principą (COM(2005) 490 galutinis), OL C 116, 2006 5 17, p. 8.

⁽¹⁸⁾ 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos pamatinis sprendimas dėl Europos įrodymų orderio, skirto gauti daiktus, dokumentus ir duomenis siekiant juos naudoti baudžiamuosiuose procesuose (OL L 350, 2008 12 30, p. 72).

⁽¹⁹⁾ Egzistuoja dvi abipusio pripažinimo priemonės, taikytinos norint gauti įrodymų: 2003 m. liepos 22 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2003/577/TVR dėl turto arba įrodymų arešto aktų vykdymo Europos Sąjungoje (OL L 196, 2003 8 2, p. 45) ir Pamatinis sprendimas 2008/978/TVR, nurodytas 18 išnašoje.

⁽²⁰⁾ Pamatinio sprendimo 2008/978/TVR 23 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kurios nuo 2011 m. sausio 19 d. įgyvendina šio pamatinio sprendimo nuostatas“.

⁽²¹⁾ Stokholmo programos 1.2.3 dalyje irgi reikalaujama, kad naujos teisėkūros iniciatyvos būtų teikiamos patikrinus jas pagal proporcingumo principą.

⁽²²⁾ Išsamus pareiškimas, kuriame numatyta įvertinti subsidiarumo ir proporcingumo principų laikymąsi remiantis Lisabonos sutarties 2010 m. sausio 6 d. Protokolo Nr. 2 5 straipsniu.

⁽²³⁾ 2010 m. birželio 23 d. išsamiam pareiškime, tarpinstitucinė byla 2010/0817 (COD), konkrečiai nurodyta tik teisė į laisvę ir saugumą ir teisė į gerą administravimą (žr. p. 25 ir 41).

- d) kai apie įrodymus gali būti pranešta už ES ribų, kaip numatyta Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos ⁽²⁴⁾ 13 straipsnyje.
23. Šios aplinkybės duomenų tvarkymo operacijoms daro ypatingą poveikį ir gali gerokai paveikti duomenų subjekto pagrindines teises, įskaitant teisę į asmens duomenų apsaugą.
24. Dėl minėtų sumetimų EDAPP stebisi, kodėl šiose iniciatyvose nei kalbama apie asmens duomenų apsaugą (EIO iniciatyvos 18 straipsnyje tik paminimos tyrimo dalyvių pareigos išlaikyti konfidencialumą), nei konkrečiai nurodomas Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR. Iš tikrųjų pamatinis sprendimas būtų taikytinas abiejose iniciatyvose numatytiems duomenų tvarkymo operacijoms (žr. 1 straipsnio 2 dalies a punktą).
25. Dėl šios priežasties EDAPP teigiamai vertina tai, kad per parengiamuosius darbus Taryboje, susijusius su EPO iniciatyva, įtraukta nuoroda į Pamatinį sprendimą 2008/977/TVR ⁽²⁵⁾, ir yra įsitikinęs, kad Europos Parlamentas patvirtins šį pradinių iniciatyvų pakeitimą ⁽²⁶⁾.
26. EDAPP apgailestauja, kad panaši konstatuojamoji dalis dar neįtraukta į EIO iniciatyvą, kurioje numatytas daug intensyvesnis keitimasis asmens duomenimis. EDAPP šiomis aplinkybėmis teigiamai vertina tai, kad Europos Komisija, komentuodama EIO iniciatyvą, siūlo įtraukti nuorodą (ir konstatuojamojoje dalyje, ir pasiūlymo dėstyje) į Pamatinį sprendimą 2008/977/TVR ⁽²⁷⁾.

⁽²⁴⁾ Toliau: Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR.

⁽²⁵⁾ Žr. naujausio EPO iniciatyvos projekto 27 konstatuojamąją dalį (2010 m. gegužės 28 d., dok. Nr. 10384/2010): „[gyvendinant šį pamatinį sprendimą tvarkomi asmens duomenys turėtų būti apsaugoti laikantis 2008 m. lapkričio 27 d. pamatinio sprendimo 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos ir visų valstybių narių ratifikuotoje 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvencijoje dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu išdėstytų principų.“

⁽²⁶⁾ Šiuo aspektu žr. 21 pakeitimą, įtrauktą į Pranešimo dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos apsaugos orderio projektą (00002/2010 – C7-0006/2010 – 2010/0802(COD)), 2010 5 20, Piliiečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas, pranešėjos: Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Carmen Romero López, pateikta http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/femm/pr/817/817530/817530en.pdf

⁽²⁷⁾ Žr. Komisijos pastabas dėl siūlomo Europos tyrimo orderio baudžiamosiose bylose, 2010 8 24, JUST/B/1/AA-et D(2010) 6815, p. 9 ir 38, http://ec.europa.eu/justice/news/intro/doc/comment_2010_08_24_en.pdf

27. Todėl, to nesiejant su tolesnio III skirsnio turiniu, į abi iniciatyvas turėtų būti įtraukta konkreti nuostata, kurioje būtų aiškiai išdėstyta, kad Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR taikomas iniciatyvose numatytam duomenų tvarkymui.

III. KONKREČIOS TAISYKLĖS, TEISMINIO BENDRADARBIAVIMO BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE ATVEJ AIS PAPILDOMAI REIKALINGOS KARTU SU ESAMA TEISINE DUOMENŲ APSAUGOS SISTEMA

28. Abiejose iniciatyvose dar kartą keliamas pamatinis klausimas apie nevisapusišką ir nenuoseklų duomenų apsaugos principų taikymą teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose atvejais ⁽²⁸⁾.
29. EDAPP žino, kaip svarbu gerinti valstybių narių teismo bendradarbiavimo veiksmingumą, taip pat EPO ir EIO iniciatyvų srityse ⁽²⁹⁾. Be to, EDAPP mato keitimosi informacija pranašumus ir poreikį ja keistis, tačiau nori pabrėžti, kad šie duomenys turi būti tvarkomi laikantis, *inter alia* ⁽³⁰⁾, ES duomenų apsaugos taisyklių. Tai tampa dar akivaizdžiau atsižvelgiant į Lisabonos sutartį, pagal kurią pradėtas taikyti SESV 16 straipsnis, o Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsniui suteiktas privalomas pobūdis.
30. Atvejais, kai ES viduje valstybės keičiasi informacija, verti ypatingo dėmesio, nes tvarkant asmens duomenis daugiau nei vienoje jurisdikcijoje didėja rizika, kad bus pažeistos atitinkamų fizinių asmenų teisės ir interesai. Asmens duomenys bus tvarkomi keliose jurisdikcijose, kur teisiniai reikalavimai ir techninė sistema nebūtinai tokia pat.
31. Be to, tai lemia teisių duomenų subjektų netikrumą: gali būti įtrauktos suinteresuotosios šalys iš kitų valstybių narių, gali būti taikomi įvairių valstybių narių vidaus įstatymai ir jie gali skirtis nuo įstatymų, prie kurių pripratę duomenų subjektai, arba jie gali būti taikomi duomenų subjektui nepažįstamoje teisinėje sistemoje. Todėl reikia labiau stengtis užtikrinti, kad būtų laikomasi ES duomenų apsaugos teisės aktų reikalavimų ⁽³¹⁾.

⁽²⁸⁾ Taip pat žr. nuomonės V skirsnį.

⁽²⁹⁾ Žr., *inter alia*, EDAPP nuomonės dėl Europos e. teisingumo strategijos (OL C 128, 2009 6 6, p. 13) 9 ir 21 punktuose išdėstytą patvirtinimą, kad reikia gerinti teisingumo prieinamumą, Europos teisiųjų institucijų bendradarbiavimą ir pačios teisingumo sistemos veiksmingumą.

⁽³⁰⁾ Su baudžiamosio proceso taisyklių laikymusi valstybėse narėse susijusiu aspektu, ypač EIO pasiūlymo srityje, galima pateikti nuorodą į argumentus ir problemas, išdėstytas atsakymuose, atsiųstuose Europos Komisijai per viešas konsultacijas dėl žaliosios knygos (žr. 11 ir 12 išnašas).

⁽³¹⁾ Taip pat žr. Tarybos *Hagos programą* „Laisvės, saugumo ir teisingumo stiprinimas Europos Sąjungoje“ (2005/C 53/01) (OL C 53, 2005 3 3, p. 1 7 ir tolesni).

32. EDAPP požiūriu, aiškesnis Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR taikymo išdėstymas, kaip siūloma 27 punkte – tik pirmasis žingsnis.

33. Sprendžiant konkrečias veiksmingos apsaugos problemas, kylančias teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose atvejais, kai Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR nevisiškai tinkamas (žr. 52–56 punktus), gali prireikti specialių duomenų apsaugos nuostatų, taikytinų, kai taikant konkrečias ES teisinės priemones reikalaujama keistis asmens duomenimis.

IV. VEIKSMINGOS DUOMENŲ APSAUGOS PROBLEMAS, KYLANČIOS TEISMINIO BENDRADARBIAVIMO BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE ATVEJAIS: REKOMENDACIJOS DĖL EPO IR EIO INICIATYVŲ

IV.1. Įvadinės pastabos

34. Veiksminga asmens duomenų apsauga (kaip pabrėžta 29 punkte) ne tik svarbi duomenų subjektams – ji prisideda prie paties teismo bendradarbiavimo sėkmės. Beje, noras keistis šiais duomenimis su kitų valstybių narių institucijomis bus didesnis, jeigu institucija bus tikra dėl asmens duomenų apsaugos, tikslumo ir patikimumo lygmens toje kitoje valstybėje narėje⁽³²⁾. Trumpai tariant, nustačius (griežtą) bendrą duomenų apsaugos standartą šioje opioje srityje bus skatinamas abipusis tikrumas ir valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas ir įtvirtintas teisminis bendradarbiavimas, grindžiamas abipusiu pripažinimu, gerėjant keitimosi informacija duomenų kokybei.

35. Šiomis konkrečiomis aplinkybėmis EDAPP rekomenduoja į EPO ir EIO iniciatyvas įtraukti konkrečias duomenų apsaugos nuostatas ir bendrą nuorodą į Pamatinį sprendimą 2008/977/TVR (kaip siūloma 27 dalyje).

36. Kai kurios iš šių apsaugos nuostatų yra bendresnio pobūdžio ir skirtos įtraukti į abi iniciatyvas, ypač nuostatos, kuriomis siekiama gerinti duomenų tikslumą, saugumą ir konfidencialumą. Kitos apsaugos nuostatos susijusios su konkrečiomis EPO arba EIO iniciatyvų nuostatomis.

IV.2. Bendresnio pobūdžio apsaugos nuostatos

Tikslumas

37. Iniciatyvų numatytais atvejais, kai valstybės narės keičiasi duomenimis, turėtų būti ypač pabrėžiamas poreikis užtik-

rinti informacijos tikslumą. Šiuo požiūriu EDAPP teigiamai vertina tai, kad EPO iniciatyvos 14 straipsnyje nustatytos aiškios išduodančiosios valstybės kompetentingos institucijos pareigos informuoti vykdančiosios valstybės kompetentingą instituciją apie bet kokią apsaugos orderio keitimą, jo galiojimo pabaigą ar atšaukimą.

38. EDAPP taip pat pažymi, kad vertimo poreikis gali turėti įtakos informacijos tikslumui, ypač todėl, kad iniciatyvos susijusios su ypatingomis teisinėmis priemonėmis, galinčiomis turėti skirtingą prasmę įvairiomis kalbomis ir įvairiose teisinėse sistemose. Šiomis aplinkybėmis EDAPP, džiaugdamasis, kad EPO iniciatyvoje užsimenama ir apie vertimo aspektus (16 straipsnis), taip pat siūlo įtraukti panašią nuostatą ir į EIO iniciatyvą.

Saugumas, sąmoningumas ir atskaitingumas

39. Kadangi patvirtinus abi šias iniciatyvas tarpvalstybinis bendradarbiavimas išaugtų, reikia atidžiai apsvarstyti tarpvalstybinio asmens duomenų perdavimo, susijusio su Europos apsaugos orderių ar Europos įrodymų orderių vykdymu, saugumo aspektus⁽³³⁾. To reikia norint ne tik įgyvendinti Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 22 straipsnyje reikalaujamus asmens duomenų tvarkymo standartus, bet ir užtikrinti tyrimų slaptumą ir atitinkamo baudžiamąjo proceso konfidencialumą, reglamentuojamą EIO iniciatyvos 18 straipsnyje ir (kaip bendrą valstybėms keičiantis informacija gautų asmens duomenų tvarkymo taisyklę) Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 21 straipsnyje.

40. EDAPP pabrėžia, kad perduodant duomenis reikia naudotis saugiomis telekomunikacijų sistemomis. Todėl jis teigiamai vertina nuostatą, pagal kurią numatyta naudoti Europos teisminį tinklą⁽³⁴⁾ kaip priemonę užtikrinti, kad EPO ir EIO būtų tinkamai išaiškintos kompetentingoms nacionalinėms institucijoms, taip užkertant kelią rizikai, kad keičiantis asmens duomenimis dalyvaus netinkamos institucijos, arba šią riziką kuo labiau sumažinant (žr. EPO iniciatyvos 7 straipsnio 2 ir 3 dalis ir EIO iniciatyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalis).

41. Todėl į iniciatyvas turėtų būti įtrauktos nuostatos, kuriomis valstybės narės būtų įpareigojamos užtikrinti, kad:

⁽³²⁾ Žr. EDAPP nuomonės dėl Pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste, apsaugos (COM(2005) 475 galutinis) (OL C 47, 2006 2 25, p. 27) 5–7 punktus.

⁽³³⁾ Daugiau bendro pobūdžio informacijos žr. Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Europos e. teisingumo strategijos link“, Briuselis, 2008 5 30, COM(2008) 329 galutinis, p. 8: „Teisminės institucijos turi turėti galimybę saugiai keistis konfidencialia informacija“.

⁽³⁴⁾ 2008 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimas 2008/976/TVR dėl Europos teismo tinklo (OL L 348, 2008 12 24, p. 130).

- a) kompetentingos institucijos turėtų pakankamai išteklių taikyti siūlomas direktyvas;
- b) kompetentingi pareigūnai laikytusi profesinių standartų ir jiems būtų taikomos tinkamos vidaus procedūros pirmiausia siekiant užtikrinti asmenų apsaugą tvarkant asmens duomenis, procedūrinį sąžiningumą ir tinkamą konfidencialumo ir profesinio slaptumo nuostatų laikymąsi (kaip numatyta EIO iniciatyvos 18 straipsnyje).
42. Be to, EDAPP rekomenduoja pradėti taikyti nuostatas, kuriomis būtų užtikrinta, kad tvarkant asmens duomenis būtų laikomasi esminių duomenų apsaugos principų, ir turėti reikiamų vidaus priemonių, kuriomis būtų galima suinteresuotiesiems išorės subjektams įrodyti, kad šių principų laikomasi. Šios nuostatos būtų priemonės kontroliuotojų atskaitingumui užtikrinti (remiantis „atskaitingumo principu“, aptariamam atliekant dabartinį duomenų apsaugos sistemos persvarstymą ⁽³⁵⁾). Remiantis šiuo principu, jie turi imtis reikiamų priemonių duomenų apsaugos principų laikymuisi užtikrinti. Į šias nuostatas turėtų būti įtraukta:
- a) atpažinimo sistemos, kurias taikant asmens duomenų bazėmis arba įrodymų laikymo patalpomis galėtų naudotis tik leidimus turintys asmenys;
- b) galimybė atsekti prisijungimo prie asmens duomenų seansus ir su šiais duomenimis atliktas operacijas;
- c) audito kontrolės įgyvendinimas.

IV.3. Apsaugos nuostatos EIO iniciatyvoje

43. Atsižvelgdamas į tai, kad taikant tam tikras tyrimo priemones gali būti keliamas pavojus asmens teisėms, EDAPP ragina visapusiškai apsvaistyti kitais tikslais nei nusikaltimų prevencija, tyrimas, nustatymas ar baudžiamasis persekiojimas, baudžiamųjų sankcijų vykdymas bei naudojimas teise į gynybą surinktų įrodymų naudojimo leistinumą. Itin atidžiai turėtų būti apsvaistytas įrodymų, surinktų pagal Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 11 straipsnio 1 dalies d punktą, naudojimas ⁽³⁶⁾.

⁽³⁵⁾ Žr. 29 straipsnio Duomenų apsaugos darbo grupės ir Policijos ir teisingumo darbo grupės leidinio Privatumo ateitis p. 20 ir tolesnius.

⁽³⁶⁾ Šia nuostata leidžiama įrodymus naudoti ir „visais kitais tikslais tik iš anksto gavus persiunčiančiosios valstybės narės sutikimą arba duomenų subjekto sutikimą, duotą pagal nacionalinės teisės nuostatas“.

44. Todėl į EIO iniciatyvą turėtų būti įtraukta 11 straipsnio 1 dalies d punkto nuostatų taikymo išimtis, kurioje būtų nurodyta, kad pagal EIO surinktų įrodymų negalima naudoti kitais tikslais nei nusikaltimų prevencija, tyrimas, nustatymas ar baudžiamasis persekiojimas, baudžiamųjų sankcijų vykdymas bei naudojimas teise į gynybą.

IV.4. Apsaugos nuostatos EPO iniciatyvoje

45. EPO iniciatyvos klausimu EDAPP pripažįsta, kad asmens duomenys, kuriais keičiasi kompetentingos institucijos ir kurie įtraukti į iniciatyvos I priedą (susiję ir su nukentėjusiuoju, ir su pavojų keliančiu asmeniu), yra pakankami, aktualūs ir jų ne per daug, palyginti su tikslais, kuriais jie renkami ir toliau tvarkomi.
46. Vis dėlto iš iniciatyvos teksto, ypač 8 straipsnio 1 dalies b punkto nepakankamai aišku, kuriuos su nukentėjusiuoju susijusius asmens duomenis vykdančiosios valstybės kompetentinga institucija pateiks pavojų keliančiam asmeniui.
47. EDAPP mano, kad, prieš informuojant pavojų keliantį asmenį, tikslinga atsižvelgti į išduodančiosios valstybės narės teisminės institucijos paskelbtų apsaugos priemonių aplinkybes ir turinį. Pastarajam turėtų būti suteikti tik tie nukentėjusiojo asmens duomenys (tam tikrais atvejais jie gali apimti kontaktinius duomenis), kurių būtina reikia apsaugos priemonei visapusiškai įvykdyti.
48. EDAPP žino, kad suteikiant kontaktinę informaciją (pvz., telefono numerius, nukentėjusiojo adresą arba jo dažnai lankomų vietų, pvz., darbovietės arba vaikų mokyklos adresą) iš tikrųjų gali kilti pavojus fizinei ir psichologinei nukentėjusiojo gerovei, tai gali turėti įtakos jo teisei į privatumą ir į asmens duomenų apsaugą. Vis dėlto nurodyti aktualius adresus tam tikrais atvejais gali būti būtina norint išpėti pavojų keliantį asmenį apie vietas, į kurias jam draudžiama vykti. Taip siekiama sudaryti galimybę laikytis orderio ir užtikrinti, kad už jo pažeidimą nereikėtų taikyti nuobaudų. Be to, pagal aplinkybes nurodyti vieną ar kelias vietas, kur pavojų keliančiam asmeniui draudžiama būti, gali būti reikalinga, kad nebūtų be reikalo ribojama jo judėjimo laisvė.
49. Atsižvelgdamas į šiuos argumentus, EDAPP pabrėžia šios temos svarbą ir rekomenduoja EPO iniciatyvoje aiškiai nurodyti, kad, nelygu, kokios bylos aplinkybės, pavojų

keliančiam asmeniui turėtų būti suteikti tik tie nukentėjusio asmens duomenys (tam tikrais atvejais galintys apimti kontaktinius duomenis), kurių būtinai reikia norint visapusiškai įvykdyti apsaugos priemonę⁽³⁷⁾.

50. Galiausiai EDAPP prašo aiškiau išdėstyti sąvoką „elektroninės priemonės“, pateiktą EPO iniciatyvos 10 konstatuojamojoje dalyje. Svarbiausia, turėtų būti paaiškinta, ar asmens duomenys tvarkomi „elektroninėmis priemonėmis“ ir kokios garantijos šiuo atveju taikomos.

V. DUOMENŲ APSAUGOS TAISYKLĖS IR TEISMINIS BENDRADARBIAVIMAS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE. RŪPESTĮ KELIANTYS EPO IR EIO INICIATYVŲ ASPEKTAI

51. Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR taikomas visam keitimuisi asmens duomenimis pagal EPO ir EIO iniciatyvas.
52. Nors EDAPP pripažino, kad Pamatinis sprendimas 2008/977/TVR – kai valstybės narės jį įgyvendins – bus svarbus žingsnis pirmyn siekiant apsaugoti duomenis policijos ir teismo bendradarbiavimo srityje⁽³⁸⁾, pats pamatinis sprendimas nevisiškai tinkamas⁽³⁹⁾. Pagrindinė neišspręsta rūpestį kelianti problema – ribota jo taikymo sritis. Pamatinis sprendimas taikomas tik įvairių valstybių narių institucijų ir sistemų tarpusavio keitimuisi asmens duomenimis policijos ir teismo bendradarbiavimo srityje ir keitimuisi šiais duomenimis ES lygmeniu⁽⁴⁰⁾.
53. Netgi jeigu šios problemos negalima išspręsti įgyvendinant EPO ir EIO iniciatyvas, EDAPP primygtinai pabrėžia, kad (griežto) bendro duomenų apsaugos standarto nebuvimas teismo bendradarbiavimo srityje gali reikšti, jog teismo institucija, valstybės narės ar ES lygmeniu sprendama baudžiamąją bylą, kurioje esama iš kitų valstybių narių

gautos informacijos (įskaitant, pvz., pagal Europos tyrimo orderį surinktus įrodymus), turėtų taikyti skirtingas duomenų tvarkymo taisykles: autonominės valstybės narės taisykles (kurios turi atitikti Europos Tarybos konvenciją 108) toje pačioje valstybėje narėje atsiradusiems duomenims ir Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR įgyvendinimo taisykles iš kitų valstybių narių gautiems duomenims. Taigi, skirtingiems „informacijos elementams“ galėtų būti taikoma skirtinga teisinė tvarka.

54. „Dvejopo“ duomenų apsaugos standarto taikymo kiekvienai tarpvalstybinių elementų turinčiai baudžiamajai bylai padariniai aktualūs kasdienėje praktikoje (pavyzdžiui, taikytinuose kiekvienos iš perduodančiųjų įstaigų valstybių įstatymuose nustatytos informacijos išsaugojimas; tolesnio tvarkymo apribojimai, kurių prašo kiekviena iš perduodančiųjų įstaigų; trečiajai šaliai pateikus prašymą, kiekviena perduodančioji įstaiga duotų sutikimą remdamasi savo pačios atliktu pakankamumo ir (arba) tarptautinių įsipareigojimų vertinimu; duomenų subjekto teisės į duomenis reguliavimo skirtumai). Be to, piliečių apsauga ir teisės gali būti skirtingos ir joms gali būti taikomos skirtingos plačios nukrypti leidžiančios nuostatos atsižvelgiant į tai, kurioje valstybėje duomenys tvarkomi⁽⁴¹⁾.
55. Todėl EDAPP, pasinaudodamas šia proga, primena savo nuomonės dėl poreikio visose ES kompetencijos srityse, įskaitant policijos ir teismo bendradarbiavimą, taikyti visapusišką teisinę duomenų apsaugos sistemą, kuri būtų taikoma ir kitų valstybių narių kompetentingų institucijų perduodamiems arba pateikiamiems, ir LSTE pagrindu šalies viduje tvarkomiems asmens duomenims⁽⁴²⁾.
56. Galiausiai EDAPP pastebi, kad duomenų apsaugos taisyklės turėtų būti taikomos visiems sektoriams ir duomenų naudojimui visais tikslais⁽⁴³⁾. Žinoma, turėtų būti įmanomos deramai pagrįstos ir aiškiai suformuluotos išimtys, ypač dėl asmens duomenų, tvarkomų teisėsaugos tikslais⁽⁴⁴⁾. Asmens duomenų apsaugos spragos prieštarauja dabartinei (atnaujintai) Europos Sąjungos teisei sistemai.

⁽³⁷⁾ Atrodo, kad būtent tai nurodyta Pranešimo dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Europos apsaugos orderio projekto (00002/2010 – C7-0006/2010 – 2010/0802(COD)), 2010 5 20, Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas, Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas, 13 ir 55 pakeitimuose.

⁽³⁸⁾ Žr. EDAPP nuomonės dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui „Europos e. teisingumo strategijos link“ (2009/C 128/02) (OL C 128, 2009 6 6, p. 13) 17 punktą.

⁽³⁹⁾ Žr. tris EDAPP nuomones dėl Pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste, apsaugos (COM (2005) 475 galutinis) (OL C 47, 2006 2 25, p. 27, OL C 91, 2007 4 26, p. 9, OL C 139, 2007 6 23, p. 1). Taip pat žr. EDAPP nuomonės dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (OL C 276, 2009 11 17, p. 8, 19, 29 ir 30 punktus).

⁽⁴⁰⁾ Žr. Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 2 straipsnį.

⁽⁴¹⁾ Žr. trečiosios EDAPP nuomonės dėl Pasiūlymo dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl asmens duomenų, tvarkomų policijos ir teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose kontekste, apsaugos (OL C 139, 2007 6 23, p. 41), paminėtos 39 išnašoje, 46 punktą.

⁽⁴²⁾ EDAPP pozicijai aiškiai pritaria 29 straipsnio Duomenų apsaugos darbo grupė ir Policijos ir teisingumo darbo grupė leidinyje *Privatumo ateitis*. Bendras įnašas į Europos Komisijos konsultacijas dėl pagrindinės teisės į asmens duomenų apsaugą įgyvendinimo teisinę sistemą, WP 168, patvirtintame 2009 m. gruodžio 1 d., p. 4, 7 ir tolesniuose, p. 24 ir tolesniuose.

⁽⁴³⁾ Žr. Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai *Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui*, Briuselis, 2009 6 10, COM(2009) 262 galutinis, p. 30: „ES turi sukurti išsamią asmens duomenų apsaugos sistemą, kuri apimtų visas ES kompetencijos sritis“.

⁽⁴⁴⁾ Šis požiūris atitiktų ir prie Lisabonos sutarties pridėtos Deklaracijos 21 dėl asmens duomenų apsaugos teismo bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimo srityse tikslą.

Direktyvos 95/46/EB 3 straipsnio 2 dalis, kurioje nurodyta, kad direktyva netaikoma policijos ir teisingumo sričiai, neatitinka SESV 16 straipsnio koncepcijos. Be to, šios spragos nepakankamai reglamentuojamos Europos Tarybos konvencijoje Nr. 108⁽⁴⁵⁾, kuri privaloma visoms valstybėms narėms.

VI. IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

57. Ir dėl EPO, ir dėl EIO iniciatyvų EDAPP rekomenduoja:

- įtraukti specialias nuostatas, kuriose būtų teigiama, kad priemonės taikomos neatsižvelgiant į 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/977/TVR dėl asmens duomenų, tvarkomų vykdančios policijos ir teisminių bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, apsaugos,
- įtraukti nuostatas, kuriomis valstybės narės būtų įpareigojamos užtikrinti, kad:
  - kompetentingos institucijos turėtų išteklių, reikalingų norint taikyti siūlomas direktyvas,
  - kompetentingi pareigūnai laikytųsi profesinių standartų ir jiems būtų taikomos tinkamos vidaus procedūros, pirmiausia siekiant užtikrinti asmenų apsaugą tvarkant asmens duomenis, procedūrinį sąžiningumą ir tinkamą konfidencialumo ir profesinio slaptumo nuostatų laikymąsi,
  - taikant atpažinimo sistemas asmens duomenų bazėmis arba įrodymų laikymo patalpomis galėtų naudotis tik leidimus turintys asmenys,
  - būtų atsekami prisijungimo seansai ir operacijos,
  - būtų įgyvendinta audito kontrolė.

58. Dėl EPO iniciatyvos EDAPP rekomenduoja:

- aiškiai nurodyti, kad atsižvelgiant į bylos aplinkybes pavojų keliančiam asmeniui turėtų būti suteikti tik tie

nukentėjusiojo asmens duomenys (tam tikrais atvejais jie gali apimti kontaktinius duomenis), kurių būtina reikia apsaugos priemonei visapusiškai įvykdyti,

- aiškiau išdėstyti sąvoką „elektroninės priemonės“, pateiktą EPO iniciatyvos 10 konstatuojamojoje dalyje.

59. Dėl EIO iniciatyvos EDAPP rekomenduoja:

- įtraukti nuostatą dėl vertimų, panašią į EIO 16 straipsnį,
- kaip Pamatinio sprendimo 2008/977/TVR 11 straipsnio 1 dalies d punkto išimtį įtraukti nuostatą, kad įrodymai nebūtų naudojami kitais tikslais nei nusikaltimų prevencija, tyrimas, nustatymas ar baudžiamasis persekiojimas, baudžiamųjų sankcijų vykdymas bei naudojimasis teise į gynybą,
- į EIO iniciatyvą įtraukti vertinimo išlygą, kuria valstybės narės būtų įpareigosotos reguliariai pranešti apie priemonės taikymą, o Komisija – apibendrinti šias ataskaitas ir taikytiniais atvejais skelbti atitinkamus pakeitimų pasiūlymus.

60. Be to, bendresniais klausimais EDAPP:

- rekomenduoja Tarybai nustatyti procedūrą, pagal kurią vyks konsultacijos su EDAPP, jeigu valstybių narių pateikta iniciatyva bus susijusi su asmens duomenų tvarkymu,
- primena, kad reikia visose ES kompetencijos srityse, įskaitant policijos ir teisminių bendradarbiavimą, taikyti visapusišką teisinę duomenų apsaugos sistemą, kuri būtų taikoma ir kitų valstybių narių kompetentingų institucijų perduodamiems arba pateikiamiems, ir LSTE pagrindu šalies viduje tvarkomiems asmens duomenims.

Priimta Briuselyje 2010 m. spalio 5 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas

⁽⁴⁵⁾ 1981 m. sausio 28 d. Europos Tarybos konvencija Nr. 108 dėl asmenų apsaugos ryšium su asmens duomenų automatizuotu tvarkymu.